

KINDERWENS OVER AND OUT?

Je als vrouw laten steriliseren eens je kinderwens vervuld is, is niet meer van deze tijd. Vandaag neemt vooral het hormoonspiraaltje het over wanneer je geen kinderen meer wil. Maar zeg niet te snel nooit meer, stelt onze gynaecoloog.

TEKST: ISABELLE ROSSAERT

“Vroeger leefden wij gynaecologen van bevallingen en sterilisaties”, lacht prof. dr. Bernard Spitz, gynaecoloog in UZ Leuven. Het is wat kort door de bocht, maar het klopt: tussen pakweg 1975 en het jaar 2000 was steriliseren de efficiëntste definitieve vorm van anti-conceptie voor vrouwen. Heel wat vrouwen lieten de ingreep doen. “Soms werd de keuze wel vanuit een paternalistische arts-patiëntrelatie gemaakt”, vertelt professor Spitz. “Dan zei de dokter: ‘Mevrouw, u hebt acht kinderen, ik denk dat het goed is geweest. Nu we toch een keizersnede moeten doen, kunnen we u beter meteen steriliseren.’ De vraag kwam natuurlijk ook van de vrouwen zelf. Maar de sterilisatie gebeurde toch regelmatig terloops, op een moment dat ze emotioneel overmand waren, bijvoorbeeld na een geboorte. Daardoor hadden vrouwen regelmatig spijt achteraf.”

ONOMKEERBAAR?

De grote opmars van sterilisaties in die periode is te danken aan de nieuwe techniek vanaf de jaren zestig: de kijkoperatie of laparoscopie deed zijn intrede. Een sterilisatie bij vrouwen was trouwens een van de eerste ingrepen die via een kijkoperatie kon. Sterilisaties raakten ingeburgerd en konden gewoon onder lokale verdoving in de dagkliniek gebeuren. Vanaf de jaren zeventig werden ringetjes of clips op de eileiders gezet. Met die technieken werd de schade aan de eileider alsmaar kleiner. Daardoor werd het idee van een herstel ook mogelijk: met microchirurgie kun je de eileider weer aan elkaar zetten als de vrouw zich later bedenkt.

Toch mag die omkeerbaarheid van een sterilisatie bij vrouwen niet overschat worden, waarschuwt professor Spitz: “Wij hebben het nooit gepromoot als een herstelbare vorm van anticonceptie. Ten eerste houdt ook een kijkoperatie nog risico's in. Maar ook een hersteloperatie is niet zonder risico's. Een sterilisatie kort de eileider in: bij een te korte eileider kan de bevruchte eicel te vroeg in de baarmoeder komen om te kunnen inplanten. Soms blijft de eicel in

het herstelliteken steken, met een buitenbaarmoederlijke zwangerschap als gevolg. Trouwens: soms zien we spontane rekanalisaties van de eileiders na een sterilisatie. Ook na een sterilisatie kan een vrouw soms zwanger worden.”

SPIJTOPTANTEN

Drie op de duizend vrouwen hebben spijt van een sterilisatie: best veel dus. Vandaag wordt er nog maar zelden een hersteloperatie gedaan: een ivf-behandeling ligt meer voor de hand als de vrouw opnieuw zwanger wil worden. Maar waarom kiezen vrouwen in de eerste plaats voor een sterilisatie? “Het gaat meestal om vrouwen bij wie de kinderwens vervuld is en die absoluut niet meer zwanger willen worden. Ze gaan ervan uit dat sterilisatie de zekerste methode is. Vroeger trouwden vrouwen op jongere leeftijd en kregen ze op jongere leeftijd kinderen. Op hun dertigste was hun kinderwens vervuld, maar ze hadden nog veel vruchtbare jaren voor de boeg. Zovele jaren de pil nemen brengt een aantal gezondheidsrisico's met zich mee en heel wat vrouwen worden ook pilmoe.”

Dat ze toch nog spijt krijgen achteraf, heeft vandaag vooral een maatschappelijke verklaring. Professor Spitz: “Relaties zijn instabieler geworden. Mensen komen in een nieuwe relatie terecht en willen opnieuw een kind te krijgen met hun nieuwe partner. Die vrouwen vormen de grootste groep van de ‘spijtoptanten’. Mensen denken te weinig na over de uitzonderlijke omstandigheden die ze in hun leven kunnen tegenkomen, of over de emotionele weerslag van een sterilisatie. En sommige vrouwen hebben het gevoel dat ze geen vrouw meer zijn als ze niet meer vruchtbaar zijn.”

HORMOONSPIRAALTJE

Er worden wel nog sterilisaties bij vrouwen uitgevoerd in UZ Leuven, maar professor Spitz zelf doet het niet meer. Een sterilisatie bij de man, bij wie de ingreep technisch een stukje eenvoudiger is, gebeurt wel. Voor vrouwen vindt professor Spitz het hormoonspiraaltje een veel betere oplossing. Niet het minst omdat het omkeerbaar is: “Als de vrouw of haar partner denken dat

AANDACHT AANDACHT: HET LIBIDO

Het libido van de vrouw heeft lange tijd maar bedroevend weinig aandacht gekregen. Daar is sinds kort wat verandering in gekomen. Zo zorgde de jonge Nederlandse schrijfster Bregje Hofstede vorig jaar voor media-aandacht door aan het licht te brengen dat de pil bij een groep vrouwen het libido sterk vermindert. Hoe zit het met het effect van sterilisatie en het hormoonspiraaltje op het libido? Prof. dr. Bernard Spitz: “Het libido is een complex gegeven. Zoveel factoren spelen daarbij een rol dat het effect van anticonceptie eigenlijk marginaal is. Ik vind libidoverlies een belangrijk signaal, maar dan op een ander vlak: dat we in deze maatschappij op de tippen van onze tenen lopen, dat we geen overschot meer hebben.”

“Een sterilisatie heeft niet meteen invloed op de hormonen, maar kan natuurlijk wel een psychologische weerslag hebben. Als een sterilisatie ter vervanging van de pil komt, kunnen positieve of negatieve effecten van de pil verdwijnen. Je hebt mensen die de pil zien als een enorme rem op hun vrouw-zijn en andere vrouwen voor wie het net een bevrijding betekent.”

“Bij het gebruik van het hormoonspiraaltje is de invloed van de hormonen nog kleiner. Maar onthou vooral dit: je bent als vrouw veel meer dan de som van je hormonen.”

ze zich vergist hebben, verwijder je het spiraaltje gewoon weer.”

Het hormoonspiraaltje geeft in de baarmoeder een hormoon af in een lage dosis en brengt de baarmoeder zo in een soort pseudozwangerschap. Het baarmoederhalslijm wordt taai en ondoordringbaar voor zaadcellen en er wordt geen of nauwelijks baarmoederslijmvlies opgebouwd, waardoor de menstruaties uitblijven. Behalve dat het een zeer efficiënt voorbehoedsmiddel is, ziet professor Spitz nog een belangrijk voordeel ten opzichte van andere anticonceptiva: “Met een hormoonspiraaltje heeft een vrouw vaak geen maandstonden meer, of heel lichte. Dat is voor heel wat vrouwen een opluchting. Het geeft je gemakkelijk een maand meer ‘leven’ in een jaar. Door de maandelijke bloedingen is het hemoglobinegehalte bij de vrouw

“Drie op de duizend vrouwen hebben spijt van een sterilisatie”

Prof. dr. Bernard Spitz

namelijk lager dan bij een man, waardoor je bij wijze van spreken minder gemakkelijk de Mont Ventoux op zal fietsen.”

Andere vrouwen leven wel nog graag op het ritme van hun menstruatie. Maar de dosis zwangerschapshormoon die door het spiraaltje in het bloed komt, is zo laag dat het bijna geen invloed heeft op de eigen hormonen. Je hebt wel degelijk nog een eerste en een tweede fase van je cyclus. Alleen de regels zelf zijn er niet meer.” De enige situatie waarin vrouwen wel eens klagen over neveneffecten van het hormoonspiraaltje is wanneer ze vroeger de pil namen. “Je kunt bijvoorbeeld weer meer last krijgen van acne, omdat het dominante oestrogeen van de pil er niet meer is. Maar over het algemeen zijn vrouwen erg blij met het hormoonspiraaltje.” 🧑🏻

EEN HOORPLOSSING OP MAAT EN ZONDER ZORGEN.

Daar staat Aurilis voor!

Bij aankoop van een hoorapparaat krijg je steeds:

- 5 jaar Aurilis service

Aurilis waarborgt gedurende 5 jaar de gratis vervanging van defecte onderdelen van de hoorapparaten. Voorwaarden in het hoorcentrum.

- Reinigingsset

Reinigingsproducten voor een hoorapparaat met droogtabletten, reinigingsdoekjes en producten afhankelijk van het type hoorapparaat.

Voor info of een afspraak: 016 20 84 84 • www.aurilis.be

Betekom • Boortmeerbeek • Herent • Kessel-Lo • Leuven • Landen • Linter • Oud-Heverlee • Tienen
Scherpenheuvel • St.-Joris-Winge • Dilbeek • Halle • Liedekerke • Meise • Tervuren • Vilvoorde • Zaventem

aurilis
samen met